

Kriteeripankki kiertotaloutta tukevien hankintojen apuna

Kestävä kulutus ja liiketoiminta sekä uudistava
ruokajärjestelmä
KiSu-kahvit ja vertaisverkoston kokous 14.11.2024

Suvi Sippola, Motiva Oy

Hankintojen merkitys kiertotalouden vauhdittamisessa

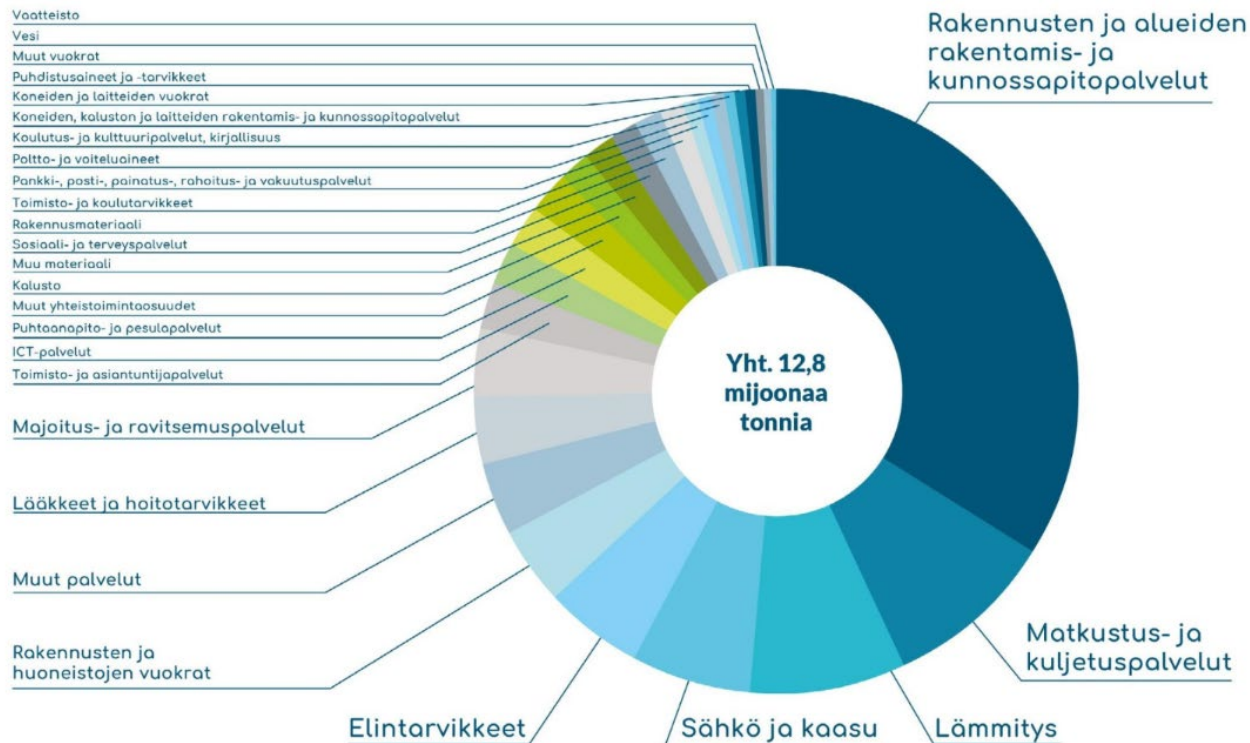
Hankintojen merkitys kiertotalouden edistämisessä

- Julkisten hankintojen vuotuinen arvo on noin 44 miljardia euroa
- Hankinnat tyypillisesti noin puolet kuntien budjetista.
- Merkittävin hankintakategoria kiertotalouden näkökulmasta ovat rakentamisen hankinnat. Lisäksi kiertotalousratkaisuja löytyy paljon ICT-laite-, huonekalu- ja tekstiilihankintoihin sekä erilaisiin laite ja tavarahankintoihin. Myös erilaiset tilojen ja esimerkiksi ajoneuvojen käyttöastetta lisäävät palvelut tarjoavat kiertotalousmahdollisuuksia.
- Johda vaikuttavia ja vastuullisia hankintoja:
  - Tunnista vaikuttavuuspotentiaaliltaan merkittävimmät hankinnat ja panosta resursseja niiden valmisteluun.
  - Tunnista vaikuttavat toimenpiteet ja vaatimukset hankinnoille, viesti koko organisaatiolle.
  - Aseta hankinnoille mitattavat tavoitteet ja seuraa toteutumista sopimuskaudella ja raportoi kuntatasolla.

Materiaalien käyttö hankintamenoilajeittain

Kiertotaloushankintojen käsikirja, Suomen ympäristökeskus >>

Kuntien ja kuntayhtymien hankintojen raaka-ainekäyttö hankintamenoilajeittain (kg)

Raaka-aineiden käyttö kuntien ja kuntayhtymien hankinnoissa.
(Kuvan taustatiedot: Nissinen & Savolainen 2019)

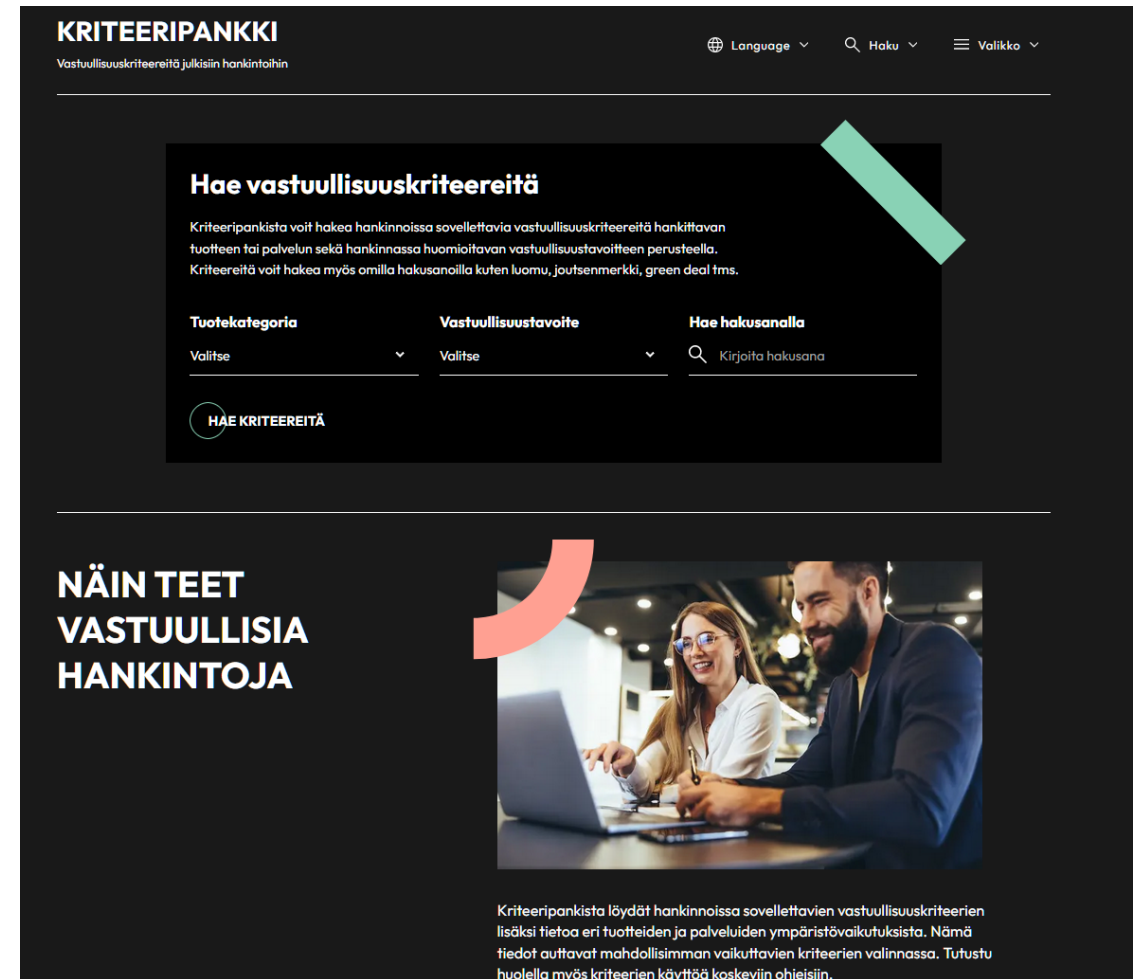

Mikä kriteeripankki?

- Motivan ja KEINOn tarjoama maksuton, kaikille avoin palvelu, josta voi hakea vastuullisuuskriteereitä julkisiin hankintoihin.
- Helpottaa julkisissa kilpailutuksissa sovellettavien vastuullisuuskriteerien löytämistä ja käyttöä.
- Kriteeripankin kehitystä ovat rahoittaneet työ- ja elinkeinoministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö. Teknistä ylläpitoa rahoittaa Valtionvarainministeriö.
- Vastuullisuuskriteerien kehitystä tehdään eri hankkeissa ja useiden eri tahojen toimesta.

www.kriteeripankki.fi

KRITEERIPANKKI
Vastuullisuuskriteereitä julkisiin hankintoihin

Language ▾ Haku ▾ Valikko ▾

Hae vastuullisuuskriteereitä

Kriteeripankista voit hakea hankinnoissa sovellettavia vastuullisuuskriteereitä hankittavan tuotteen tai palvelun sekä hankinnassa huomioitavan vastuullisuustavoitteen perusteella. Kriteereitä voit hakea myös omilla hakusanoilla kuten luomu, joutsenmerkki, green deal fms.

Tuotekategoria Valitse ▾ **Vastuullisuustavoite** Valitse ▾ **Hae hakusana** Kirjoita hakusana

HAE KRITEEREITÄ

NÄIN TEET VASTUULLISIA HANKINTOJA

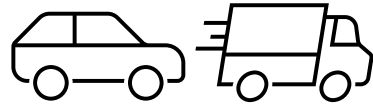

Kriteeripankista löydät hankinnoissa sovellettavien vastuullisuuskriteerien lisäksi tietoa eri tuotteiden ja palveluiden ympäristövaikutuksista. Nämä tiedot auttavat mahdollisimman vaikuttavien kriteerien valinnassa. Tutustu huolella myös kriteerien käyttöä koskeviin ohjeisiin.

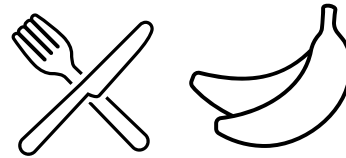
Tuotekategoriat, joihin kriteereitä saatavilla

Työmaat – ja koneet

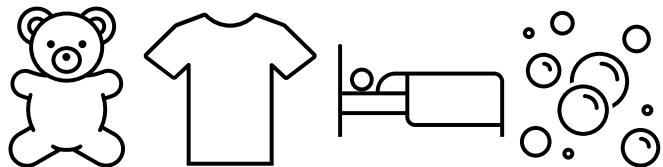
Ajoneuvot ja
kuljetuspalvelut

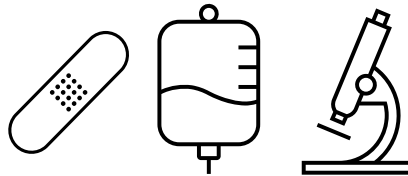
Ruokapalvelut,
elintarvikkeet

ICT-laitteet, datakeskukset,
konesalit ja pilvipalvelut,
ohjelmistohankinnat

Sisä- ja ulkokalusteet, tekstiilit,
työvaatteet, puhtauskemikaalit

Terveystarvikkeet ja
laitteet

Sähkö ja lämpö

Työllistäminen ja
työperäisen
hyväksikäytön ehkäisy

Käyttöiän pidentäminen: varaosien saatavuus

Laitteeseen on saatavissa varaosia vielä vähintään 3 vuoden päästä ostohetkestä.

Todentaminen

Valmistajan /jälleenmyyjän toimittamat tiedot, kirjallinen vakuutus.

Soveltuvalla tyypin 1 ympäristömerkillä varustetun tuotteen katsotaan täyttävän vaatimukset.

Perustelu

Tuotteiden käyttöikä voidaan pidentää, kun niiden kriittiset komponentit voidaan vaihtaa, ja komponenttien saatavuus on taattu.

Kriteerin tiedot

Luotu	Julkaisija
16.5.2023	Motiva
ID	Kieliversiot
132	FI
Vastuullisuustietoa	Versio
Kiertotalous ja jätteiden vähentäminen	1

Vastuullisuustietoa

Vastuullisuustietoa aiheesta: Tietokoneet ja näytöt

Kriteerin palaute

Kriteereistä löytyvät tiedot

Kriteerin taso: edelläkävijä vs. perustaso

Kopioitava kriteeriteksti

Todentamistapa

Perustelut, mihin vaatimus vaikuttaa tai miksi se on hyödyllinen

Julkaisuajankohta

Julkaisija

Kriteerin ID (rajapintahakuja varten)

Palautemahdollisuus

Linkit lisätietolähteisiin

Vastuullisuustavoitteet, joilla kriteereitä voi hakea

Ekologinen kestävyys:

Vähähiilisyys
Energiatehokkuus
Kiertotalous ja jätteen vähentäminen
Luonnon monimuotoisuus
Rehevöityminen
Haitallisten aineiden vähentäminen
Ilmanlaatu ja -saasteet
Vesistön ja maaperän pilaantumisen ehkäisy

Sosiaalinen kestävyys:

Työllistäminen
Ihmisoikeudet ja oikeudenmukaiset työolot
Osallistaminen ja osallisuus
Yhdenvertaisuus

Muut:

Aluetaloudellisuus
Innovatiivisuus
Eläinten hyvinvointi ja terveys
Elintarviketurvallisuus
Tuoteturvallisuus
Ravitsemuslaatu
Huoltovarmuus
Green deal

Kriteeripankissa julkaistavat kriteerit ovat

- Hankintalain mukaisia
- Markkinatilannetta vastaavia = Kriteerit täyttäviä tuotteita/palveluita saatavilla
- Markkinaa kannustavia
- Syrjimättömiä
- Todennettavia
- Vertailukelpoisia
- Hankinnan kohteeseen liittyviä

Kiertotalouskriteerit Kriteeripankissa

Suodata kriteereitä

Hae hakusanalla

Kirjoita hakusana

Vastuullisuustavoite: Kiertotalous ja jätteiden vähent...
Kriteerin taso: Valitse

VALITUT SUODATTIMET

Vastuullisuustavoite: Kiertotalous ja jätteiden vähentäminen

81 KRITERIÄ

Tekstiilit
Työvaatteet
Perustaso

Tekstiilipalveluiden seurantajärjestelmä

Kiertotalous ja jätteiden vähentäminen

Tekstiilit
Työvaatteet
Perustaso

Tekstiilien kierrätys ja käytöstä poisto

Työvaatteet
Terveystarvikkeet ja hoitotarvikkeet
Muoviset hoitotarvikkeet
Suojaus- ja sidontatarvikkeet
Lääkinnälliset laitteet
Sisäkalusteet
Talonrakentaminen
Tietokoneet ja näytöt
Mitoimilaitteet, kopiokoneet ja tulostimet
Datakeskus- konesali ja pilvipalvelut
Ohjelmistopalvelut
Siivous ja puhtauskemikaalit
Työvaatteet
Ruokapalvelut
Ammattikeittiölaitteet
Kala ja kalatuotteet

Tulossa 27.11.2024:
Kiertotalousosaaminen
infararkentamisen
suunnittelussa

Mitä kriteeripankki ei tee?

- Ideana ei ole poimia hankintaan kaikkia kyseisen kategorian vastuullisuuskriteereitä.
- Kriteeripankki ei suosittele tai valitse tiettyjä kriteereitä hankintaasi tai auta niiden keskinäisessä priorisoinnissa.
- Huomioi kriteerien valinnassa oman organisaation vastuullisuustavoitteet ja hankintalinjaukset. Kriteeripankista löydät myös tietoa tuoteryhmän merkittävistä vastuullisuusvaikutuksista.
- Varmista erilaisten kriteeriyhdistelmien toimivuus hankinnassa markkinavuoropuhelulla tai tietopyynnöillä, jos et ole käyttänyt kyseisiä kriteereitä aiemmin.

Kiitos!
Suvi Sippola
suvi.sippola@motiva.fi
Puh. 0400 960 128

@MotivaOy

www.motiva.fi